

"ИЗУЧАВАНЕ НА БЪЛГАРСКАТА РЕЧ ОТ АЛБАНИЯ СРЕД СЕЛО ВРЪБНИК"

БЪЛГАРСКА РЕЧ ОТ АЛБАНИЯ

ГОВОРЪТ НА СЕЛО ВРЪБНИК

(ТЕКСТОВЕ) *БЪЛГАРСКА РЕЧ ОТ АЛБАНИЯ*

© Евдокия Иванова Христова
РЕЦЕНЗЕНТИ:

доц. д-р Лилия Илиева
доц. д-р Антони Стоилов

Боян Христов *Българският език в съвременна Албания*
ТЕХНИЧЕСКИ РЕДАКТОР:

Боян Христов *Българският език в съвременна Албания*
(авториз.)

ПРЕДПЕЧАТНА ПОДГОТОВКА:

Боян Христов

Университетско издателство "Неофит Рилски"

Благоевград, 2008

ISBN 978-954-680-550-8

А) Характерни особености на говора на с. Връбник в Албания (с оглед на отразяването им в диалектните текстове). . . . .

СЪДЪРЖАНИЕ

Пространството и времето в говора на с. Връбник в Албания (с оглед на отразяването им в диалектните текстове).	5
Характерни особености на говора на с. Връбник в Албания (с оглед на отразяването им в диалектните текстове).	14
Текстове.	14
Значения на някои по-специфични думи.	106
Приложения.	109

Цитир в тази глава: Б. Видоски, която показва несъществуващи достоверни признаки за същността на албанския говор без конкретно научено място (титул) че привежда образци от диалекти. Накъдето текстът на говора бива изнасян в книга, то място вече става дума ѝ (251-263). За да бъдат разбрани логите за тях, сега се обрати внимание на следните по-характерни черти на този или джелкът, който автентично е тишински, краи когато албанският говор ѝ е употребен запади, но и с рецица (што обикновено се случва също).

1. По-характерни за този говор разборимите същности

1. Същемските същности

А) По основление на звуката членче същно съпътства между системите на книжовния български език и на говора на с. Връбник. Системата е григориана (исследваша, триестинска и трикаясна (с употреба срещу гамброн клас и гласна я). Под този име са има следния под

1.1. Григориана (исследваша) - същно членче съпътства между системите на книжовния български език и на говора на с. Връбник.

След познатата сълвска главните и, е, у се преподават от алфавити ѿ, ѿ, ѿ, които имат промеждено значене, защото традицията слуша несъществуващи брънчилски на артикулативни изрази.

Характерни особености на говора на с. Връбник в Албания (с оглед отразяването им в диалектните текстове)

Пространно описание на връбнишкия диалект бе извършено от мене неотдавна в книгата "Българска реч от Албания. Говорът на село Връбник" (Благоевград 2003, 283с.). Тук се изнесени само някои по-важни негови черти, знанието за които ще допринесе за по-лесното разчитане на сега представените текстове от този диалект.

Село Връбник се намира в Югозападна Албания - на границата с Гърция; на около 50 км. югозападно от Лерин; на 30 км. източно от Корча; на около 7 км. от Малото Преспанско езеро. То е селище от историческата област *Девол*, чийто административен център е град Билища. Б. Видоски, който посочва невинаги достоверно определени особености от връбнишкия говор (от костурско-коешчански тип) не привежда образци от диалекта. Няколко текста от говора бяха изнасени в книгата, за която вече стана дума (с. 251-263). За да бъдат разбрани новите текстове, сега се обръща внимание на следните по-характерни черти на връбнишкия диалект, който лингвистично е типичен краен югозападнобългарски говор (с предимно западни, но и с редица източнобългарски черти).

1. По-характерни фонетично-фонологични особености

1. Съвременно състояние

А) По отношение на вокалите налице е пълно съвпадение между системите на книжовния български език и на говора на село Връбник. Системата е триъгълна, шестчленна, тристепенна и трикласна (с устойчив среден тембров клас с гласна ѿ). Под ударение тя има следния вид:

дистанция на старото наречие преди проналична в съвременния говор
а - *а* (бълг. *а*, *а*), *о* (бълг. *о*, *о*), *у* (бълг. *у*, *у*)
вторият в стимулотипично *а* са най-често *а* (бълг. *а*, *а*), *о* (бълг. *о*, *о*), *у* (бълг. *у*, *у*)
третият в стимулотипично *а* са *а* (бълг. *а*, *а*), *о* (бълг. *о*, *о*), *у* (бълг. *у*, *у*)

След палатална съгласна гласните *a*, *o*, *u* се представят от алофoni *ä*, *ö*, *ÿ*, които нямат фонологично значение, защото отразяват само несъществено придвижване на артикуляцията им напред.

Неудареният вокализъм има същия вид, но при гласна *a* са възможни и варианти на *ə* и *ɛ*, а при *o*-варианти *ɔ* и *u*. (По технически причини алофоните *'a*, *'o*, *'u* не се отразяват).

Б) В областта на консонантизма типична черта е наличието на автономен палатален ред, представен освен от *й*, още и от *к̄*, *ѣ*, *л̄*, *н̄*. Това, от своя страна, означава, че мекостна корелация липсва. Следователно връбнишкият говор се държи като типичен западнобългарски диалект. Налице са двойки от типа: *к̄ора* - *кора*; *к̄ута* - *лута*; *гос* - *гос*; *гъна* - *гъна*; *луди* - *луди*; *търна* - *търна*, *магарийна* - *магарийна* и пр.

Палаталът *й* освен пред и след гласна - *йак*, *курийна* е възможен и след съгласна - *горийна*, *цвѣтйна*. По-особен звук е съгласният *s*. Той е факултативен вариант на *z* и се открива в ограничен брой лексеми: *звѣзда* // *звѣзда*, *звѣнец* // *звѣнец*, *сѣвгар* // *зѣвгар*. Забранена позиция за фонемата *v* е след сибиланта *s*, където в резултат на прогресивна асимилация откриваме *f*: *сѣфат*, *сѣфет*, *сѣфирка*. Явлението е особено типично за южните и по-специално за югозападните български говори.

Африкатът *μ* е характерен за диалекта - среща се най-вече в чужди думи (ориентализми) - *μамійна*, *μам*, *μумбӯш* и по-рядко в домашни - *ълийца* (с факултативно редуване с *ж* - *ължійца* 'льжица').

Консонантната система е представена от 25 фонеми (една с факултативна значимост - *s*) - за разлика от книжновънобългарската - 39. Тя има следния вид:

<i>n</i>	<i>ф</i>	<i>t</i>	<i>c</i>	<i>ң</i>	<i>ш</i>	<i>ч</i>	<i>к</i>
<i>б</i>	<i>в</i>	<i>д</i>	<i>з</i>	<i>(s)</i>	<i>ж</i>	<i>μ</i>	<i>г</i>
<i>м</i>	<i>н</i>	<i>л</i>	<i>р</i>				
<i>ѣ</i>	<i>н̄</i>	<i>л̄</i>	<i>й</i>				

Основна (и единствена) е само корелацията звучност - беззвучност

2. По-типични исторически промени:

А) В областта на вокализма:

- ятовата гласна *ѣ* е застъпена повсеместно от вокала *e*: *бѣга*, *бѣла*, *бѣсен*, *врѣме*, *мрѣжа*, *грѣша*, *сѣга*, *грѣдта*, *дѣбре*, *расѣна*

- застъпникът на старобългарската задна носова гласна *ж* в коренна сричка под и без ударение и в начална сричка след протетично *v* е *ъ*: *гнъс*, *мъка*, *гнѣсотѣи*, *мъчѣник*, *вѣжѣца*, *вѣток*. В глаголното окончание за 1л., ед.ч., сег.вр. рефлексът е *a*: *вѣана*, *грѣба*. Във формите за 3л., мн.ч., сег.вр. е - *e*: *вѣане*, *грѣбе*.

Доста са случаите, в които се открива разложен назализъм- *ъм* (-ън): *ъма бѣндѣно* 'е бил', *глѣмбѣка*, *грѣнди*, *гълѣмби*, *гъмба*, *дѣмп*, *зѣмби*, *испѣндѣно*, *крѣнк*, *мѣндро*, *одѣнде* 'оттатък', *пѣндар*, *сѣмба* 'събота', *сѣндѣви*, *сѣнт*, *трѣмда* (и производните им).

- застъпникът на старобългарската предна носова гласна *ѧ* във всички позиции е *e*: *грѣда* (от стб. *грѣстн*), *гүвѣцко*, *гурѣшча*, *зет*, *клет*, *прошѣтка*, *жѣтва*, *чѣсто*, *ечмен*, *гурешчїна*, *месечїна*, *петстѣтин*, *жетвѣрци*, *зѣк*, *пѣмет*, *плѣме*, *сѣме*, *еziци*, *етѣрва*.

Застъпник с разложен назализъм -ен е налице в случаи като *братучѣнди*, *гувѣндо*, *грѣнда* 'грѣда', *девѣндесе*, *ѣндѣр*, (и *ѣдѣр*), *ѣнзик* (и *ѣзик*), *Кулѣнда*, *нарѣнда*, *пѣндесе*, *пѣнда*, *прѣнда*, *рѣнда*, *стенгѣрка*, *тенгѣшка*, *чѣндо* (и производните им).

- застъпникът на старобългарската задна ерова гласна *ъ* е *o*: *бѣчка*, *вѣшка*, *дош*, *соплїви*, *соградѣно*, *добѣток*, *рѣдок*, *мѣзок*, *со*, *грѣдо*, *мѣжо*.

- застъпник на старобългарската предна ерова гласна *ъ* е *e*: *ден*, *лѣку*, *чѣс*, *бѣден*, *болен*.

- континуанти на етимологично *ia* са: най-често *йа* (*йак*, *йасно*, *пийан*, *Стойан*; *йаки*, *пийани*; *жѣба*, *шал*, *жѣби*, *шарени*) и по-рядко - *прегласено e* (*чѣкам*, *жѣлба*, *кушѣра*, *чѣша* и др.).

- континуанти на гласната *o* са *'o* и *o* под ударение (*ѫблак*, *ѫбее*, *вѫда*; *лом*, *лой*) и *o*, *u* в неударена позиция (*вѫдѡврик*, *сѹвѣлка*; *гувѣндар*, *купѣто* - след *к* и *г*). В текстовете екскурсията и полуредукцията не се отбележват.

- континуантът на старобългарската гласна *ѹ* във всеки случай е *у: лùдо, утринà.*

- континуантът на старобългарската гласна *н е и: измìа, дивиàчка, прòсти.*

- континуантът на старобългарската гласна *ы е и: бик, син, тìква, тил.*

- континуантът на старобългарската гласна *е е е: есен, еш, дèбел, жèна; камен, кòрен; бие, мие.*

Б) В областта на консонантизма се наблюдават следните явления:

- поява на нови съгласни: звучни - *збòгум* и беззвучни - *глàфче, брек.*

- поява на фонологично меки съгласни. Налице са в случай като *сол* - в домашни думи; *фàсул, никол* 'декември' - в чуждици.

В средисловие *л* се открива както пред задни гласни - *бòла, мìсла*, така и пред предни вокали - *зèле, пòле*. Пред друга съгласна, когато двете съгласни са пред задната гласна *а, л* се пази - *бìлка, зèлка*. Открива се и пред друга съгласна, когато двете съгласни са пред предната гласна *и* - *бìлки, зèлки*. (Освен случаите *брàтиа, дìйвол*, в които се среща съчетание от твърда съгласна и *и*, налице са типични примери като *гòсти, пòрти, дèка, лàден*. При тях *т* и *ð* пред *е* също са твърди консонанти).

- съгласната *х* изпада: в началословие пред гласна - *арèса, ич, оро, убàво, ъмбар*; пред плавна съгласна - *лàден, Рìсто*; в средисловие в интервокална позиция - *грèдови, маàла, стрèа*; в окончанията за 3л., мн.ч. на глаголите в имперфект и аорист - *испràе, грèдèе*; в края на думата - *вла, гре, стра*. След изпадането на *х* в окончанията *-хме, -хте* за 1л. и 2л., мн.ч. на глаголите в имперфект и аорист компенсационно се появява полувокал със същия тембър, т.е. възникват дифтонгоиди - *бараàме, бараàте; видбòме, видбòте, пулèёме, пулèёте* и др. В средисловие *х* се заменя от *в* - *глува, мùва* или *ф* (*пùфка*). Съгласната *х* се заменя с *ф* в краесловие - *глуф, кòксuf*.

Рядко *х > и: вèйта, кийа.*

- асимилационни промени на съгласните в съчетания: *ви > мн -мнук - рàмни; бн > мн - дрèмна; кт > фт - нòфти.*

- вмъкване на съгласни: *ср > стр - стрèбрен, стрèда; жср > жср - ждрèби.*

В) Изпадане на гласни, съгласни и срички. Явлението е типично за редица южни говори. В редица случаи е фономорфологизирано:

- изпадане на гласни: при съществителни имена от женски и среден род във флексията за род - *планìnата > планìnта, жèната > жèнта, сèлото > сèлто*; в членувани форми за мн.ч. на същ. имена от м.р. - *офчàрте, гувендàрте*; в членувани форми на прилагателни от ж. и ср.р., ед.ч. - *убàфта, убàфто*; при различни глаголни облици - *клàваме > клàвме; сàкаме > сàкме; вìдите > вìтте; плùните > плùнте*.

- изпадане на съгласни: съгласната *ð* след употребяване изпада - *сèдна > сèнна > сèна; èдно > èнно > èно*; съгласната *в* след *т* също изпада - *затòрвам > затòрвам*.

- изпадане на срички: *бàрай > бар, пùшчи > пуш*. След елизия настъпва и консонантизация на гласни - *сèга > сìа, зèвай > зìя; гробòви > гробòй; оди > òй*.

II. По-характерни акцентологични особености

Ударението във връбнишкия говор е стабилизирано (ограничено свободно). В преобладаващия брой примери е парокситонно - тип *планìnна, жèна, òфчар, измèлза*. Окситонно ударение няма с изключение на по-новите по време случаи, получени след изпадане на съгласна и консонантизиране на гласна - *нош - ноjèдvi > ноjèди > ноjòй*.

В парадигмите на лексемите от определени граматични категории мястото на ударението се запазва независимо от броя на сричките. Това е проява на втория акцентен тип - парадигматичния, който е пропарокситонен. Най-често се открива при членуването и при формите за 1л. и 2л. мн.ч. сег.вр. на глаголите: *òфчар - òфчаро; планìnна - планìnата; офчàри - офчàрите; планìnни - планìnните; гувèнда - гувèндата; напìша, напìшиши, напìши; напìшиме, напìшиште, напìше*. Парокситонният акцент "се възстановява", когато след ударената гласна изпадне: *жèна -> жèната -> жèнта; жèни -> жèните -> жèнте; младìnна -> младìnната -> младìnта; зèма -> зèмата -> зèмта; скàла -> скàли -> скàлте; корубìна -> корубини -> корубинте; наръквица -> наръквица; наръквици -> наръквицте; крìло -> крìлото -> крìлто; крìла -> крìлата -> крìлта*.

III. По-характерни морфологични особености

1. Съществителни имена

Неопределени форми

А) Родова характеристика

- от мъжки род в единствено число са съществителните, които завършват на твърда съгласна - *брак*, *влас*; на мека съгласна - *бел*, *тел*; на *й* - *бой*. Тук се отнасят и примери, които завършват на гласна - *косайїа*, *мустаклїа*, *владїка*. След изпадане на краесловно *х* на всякааква гласна завършват съществителни като *вла*, *гре*. От мъжки род са субстантиви с пейоративно значение *дрëмло*, *страйшlo*. От женски род са съществителни, завършващи на гласна *а* (*я*) - *брàзда*, *шкùмба*, *грàнка*; пред окончанието *а* може да има освен твърда съгласна и палатална съгласна *ъ*, *ѝ*, *й* - *кошùла*, *дùна* 'свят', *сàбїа*; на съгласна - *рàдос*, *нош*.

- от среден род са съществителни, завършващи на *о* (*о*, *у*) - *бърдìло*, *рùно*; на *е* - *врёме*; на *иे* - *грòзiе*, *цвётие*.

Б) Число на съществителните:

- едносричните имена от мъжки род с малки изключения образуват множествено число с окончание *-ови*, което се конкурира с фонетичната разновидност *-ой* - *лебòви* // *лебой*, *синòви* // *синой*. Няколко случая с окончание *-йа* правят изключение - *клàсїа*, *лисїа*; *-йїча* - *сонїшча* (но и *соной*), *пътїшча* (но и *пътðви* // *пътðй*), по-рядко се открива окончание *и* - *гòсти*, *зъмби*, *кòни*. Многосричните имена от м.р. в мн.ч. имат окончание *и* - *гувенàри*, *майстòри*, *пъндàри*; *косаїи*, *слùзи*, *стàрци*, *мазнїци*, *полòзи*, *селàни*. Формите за мн.ч. на същ. имена *кàмен*, *корèн*, *рèмен* са *камèна*, *корёна*, *рамёна*.

- имената от женски род в мн.ч. основно имат окончание *и*: *мràви*, *мùви*, *жёни*; *гуречини*, *совàлќи*, *грàнки*, *носии*, *рàдости* и др.

- имената от среден род основно се образуват форми за множествено число с окончание *а* - *гòрла*, *зърна*, *бърдìла*, *вìnца*, *кryлца*. Срещат се още спорадично и окончание *-йа* (със събирателно значение) *пèриа*, *дòрвìа*. Изключително продуктивни са окончанията *-енїшча* - *бебенїшча*, *именїшча*, *теменїшча* и *-ки* - *елёнче-елёнки*, *земче-земїчки*, *камиче-камїчки*.

Определени форми

А) Форми за единствено число.

В мъжки род определителен член *о* получават имената, завършващи на съгласна или на гласна (след която е следвало *х*, днес вече изпаднало) - *брàкаро*, *разбòйо*, *тело*, *грèо*. Имената на *-а* получават член *-та* - *владїката*, а на *о* - съответно *-то* - *тàткото*. В женски род съществителните, завършващи на *-а* или на съгласна, получават член *-та* - *скàлата*, *змиїата*, *пчёнката*; *вàрта*, *калта*. В среден род определителният член е *-то* независимо от завършката на неопределената форма - *гòрлото*, *чёндото*, *цедилцето*.

Б) Форми за множествено число.

Съществителните се членуват според гласната, на която завършва множествената форма, а не според рода си. Ако името завършва на *-и*, членът е *-те* - *бройðви* - *бройðвите*, *бройð* - *бройðите*. Ако съществителните завършват на *-а*, *-йа*, *-иша*, членът е *-та* - *стрëмїата*, *шòпїата*, *крайшата*. С много малки изключения многосричните съществителни от мъжки род получават определителен член *-те* - *мачðрите*, *тovàрите*, *глùфците*, *пешнїците*, *селàните*. Същото се отнася и до имената от женски род, завършващи на гласни *-и* - *совàлќите*, *носѝите*, *йадòстите*, *рòците*, *нòзите*. Имената от среден род също са подчинени на хармония закон, срвн.: *влàкната*, *рамёната*, *магарїната*, *дòрвїната*, *йайцата*, *дръвцата*, *гробищата*, но *очите*, *ушите*, *врапците*, *дèците*.

2. От местоименната система на говора интерес представлява демонстративната подсистема, която се отличава с ярка оригиналност. Трудно е тя да бъде определена като двучленна или тричленна, защото е налице само една коренна морфема с показателно значение *-т*. Покрай първоначалната система за лица и предмети *той* // *тоа* (м.р.), *тàа* // *тàя* (ж.р.), *тòа* // *той* (ср.р.) - ед.ч., *тие* - *тиа* (за трите рода) - мн.ч., съществува и втора подсистема в два варианта *татùко* // *тотùко* (м.р.), *татùка* (ж.р.), *татùко* (ср.р.) - ед.ч., *татùки* (за трите рода в мн.ч.) - I вариант и *татùо* // *татùйо* (м.р.), *татùа* // *татùйа* (ж.р.), *татùо* // *татùйо* (ср.р.), *татùй* (за трите рода в мн.ч.). Във втората подсистема облиците освен общата демонстративност притежават и локално указание за близост.

Местоименната система е запазила редица падежни форми - за разлика от именната, която ги е загубила.

3. Говорът е оригинален и по отношение на глагола. Той е загубил не само инфинитивните форми и облиците на миналите свършени и несвършени деятелни причастия, но не е развил и форми за преизказно наклонение. Несвидегелските действия се предават чрез изявителни глаголни облици.

- в диалекта бъдеще време в миналото се образува от десемантизираните в лексикално отношение лични форми на глагола *сàкам* в минало несвършено време + частицата *да* + формите за сегашно време на спретаемия глагол: *сака०е да мийа* (*жѝва*, *чѝтам*); *сака०ше да мѝеш* (*жѝвиши*, *чѝташ*); *сака०ше да мѝе* (*жѝтивѝ*, *чѝта*); *сака०аме да мѝеме* (*жѝивиме*, *чѝтаме*); *сака०аше да мѝете* (*жѝивите*, *чѝтате*); *сака०е да мѝе* (*жѝиве*, *чѝте*), т.е. щях да мия (живея, чета); щеше да миеш (живееш, четеш) и т.н.

формите за бъдеще предварително в миналото представляват съчетания от глагола *сакам* в минало несвършено време, частицата *да*, глагола *ѝмам* в сегашно време и минало страдателно причастие в среден род: *сакае да ѝмам излезено; сакаше да ѝмааш излезено; сакаше да ѝма излезено* ‘щеше да е излязъл’.

- формите за бъдеще предварително време представляват съчетание от бъдеще време на глагола *ѝмам* и неизменяемата форма за среден род на минало страдателно причастие: *ќе ўмам пиèно; ѩе ўмаш пиèно* ‘ще съм пил’, ‘ще си пил’ и т.н.

- формите на минало неопределен време се изразяват чрез конструкции от сегашно време на глагола *имам* + среден род на минало страдателно причастие: *имам кроено* 'кроил съм'; *имаме кроено* 'кроили сме'. (видът етапът във - какът видът -

IV. Някои синтактични особености

- налице е повсеместно удвояване на допълнението (пряко и непряко): *Крепèше и македонците да е зèве Македонийа от тùрците; И ке му клàви на невèстата.*

- кратките местоименни винителни и дателни форми се намират винаги в препозиция, т.е. откриват се пред глагола като

проклитики: *Го_новиe тoа мaлкотo; My_пушиe на мёко*
о Амेрика, шо жёна my умбре.

На базата на предложения кратък преглед на най-характерните особености на връбнишкия говор, от една страна, ще бъдат по-ясни отпечатаните текстове. От друга страна, тези текстове отразяват живата българска реч в с. Връбник и са автентичната база за нейното описание.

ТЕКСТОВЕ

ДЕЦАТА С МЕСЕЧИНА НА ЧЕЛОТО И СЪС ЗВЕЗДИ НА ГЪРДИТЕ

Си беे три сестри. Татюй трите сестри майка му и татко му беे умбрени. И тие си беे останати сами сирачки дома. Денем си работат, навечера си сенвае докръ кандилцето да си пляте. Ена вечера той син му на царо и шчука, што зборве. Татюй си имае отворено моабет за царо. Му веди сиа гулемата:

- Ако ме зева мени син му на царо, цела война Ѹе му е облеча.

Стрѣдната му веди па:

- Ако ме зева мени син му на царо, йас цела война Ѹе му е нарана со лен. Ще меса фурни лебови.

Третта му веди:

- Ако ме зева мени син му на царо, йас Ѹе му рода ена чупа и ен дете со месечината на челото и звездите по пълте.

И шчу детето на царо таа и бие е посаква гулемата сестра. И го зева таа. Сестри царинца таа, сена на столо. Ама не се клаваше на таа съра, за да шие и да облечи войната. Му веди той: Добро, мори, ти велеше, ако го звем син му на царо, цела война Ѹе облеча. Што не сенваши да шиеш да е облечиши войната? Е, му веди таа. Йас сиа

се стодри на царинца, мори, не можеш да сена да шиша да облеча войната. Е зве от царинца той и е кладе при патките.

Е зве фтортата сестра. И фтортата на сестри царинца. Ама не се чинеше на таа съра, да меси фурни лебови. Става татюй мъжко му, па е опитва. Му веди: Ти велеше, Ѹе го зем син му на царо, Ѹе меса фурни лебови, Ѹе нарана цела войска. Еми, сиа се стодри царинца, му веди таа, не можеш да меса лебови да е рана войната. Еми, му рече той, ти би со родските — роскарка.

Е зева малта сестра. Малта стана о положение. И биде на война татюко, е оставай дома со двете сестри. И му рече: Ко Ѹе роди, да ми пушчите абер, ѿ Ѹе роди.

Станала татюя да рода. Си роди едо дете и ена чупа — кий ѿ имаше речено — месечината на челто и звездите по пълте. Еми, добре. Татюй двете от ѿ има родено многу ѹнат, ѿ Ѹе оставаше таа царинца, му веди: Ай да му завиеше ено куче и ено маце и да му речиме, ѿ Ѹе жентя ти ти роди куче и маце. И му пушчие на царо — има родено куче и маце. Татюй детенцето и чупката, ѿ Ѹе роди, и заковаше оен сендуку и пушчие о реката. И о крева реката татю сендуко. И дава заповет царо сиа: от ѿ Ѹе роди куче и маце, да е вързите пот скалта и кой да помини, сфе да е плюни. И тие е зве, е вързае пот скалта и кой поминваше тамо, сфе е плюнваше.

Добро. Сега реката крева, крева, дур го занесе татю сендуко, помина при ено село. Тамо покрай реката фатваше ръпки ен дедо. Татюй дома си беше сам — дедото и бабата. И Ѹе ти пули той, грей ен сендуку. И си рече: Сега бийде мор късмет. Зева сендуко той, го отворва, нътре пули ено чупче и ено детенце. И зева и му занеква на бабата дома и му веди: Бабо, си наиду ен късмет гдем, ми о донесе реката. Ти носа